

En l'escenari de transformació i de creixement dibuixat, **la urbanística** —la planificació urbana— ha de tenir un sentit molt diferent a l'actual. **Ha de deixar d'entendre's com la disciplina que tracta sobre el creixement extensiu de les ciutats per passar a ser, principalment, la que tracti de la rehabilitació i reutilització de les ciutats, densificant-les i, ahora, fent-les més habitables.**

La urbanística, el planejament territorial i la demografia.

Creixement Controlat.

S'han de potenciar els models urbans relativament compactes

Conservar i no créixer. En relació a l'urbanisme, apostar per models urbans relativament compactes que combinin usos variats i per les infraestructures de transport menys contaminants. En els municipis, potenciar la rehabilitació de barris existents i de nuclis històrics en mal estat abans d'ocupar altres zones i malmetre el paisatge. A escala urbana, afavorir models en el que els quals el transport públic i els espais verds guanyin més protagonisme.

Tenim els següents lemas a posar urgentment en la nostra legalitat:

-Transformació urbana si, creixement en extensió, no. Si no es canvia la Llei no es podrà actuar.

-En la llei d'Urbanisme actual, els instruments que té per la transformació son els que hi ha per l'extensió. La nova llei de Territori ja contempla la reducció de les figures de creixement.

-El nou Pla Director d'Urbanisme de l'AMB té el mandat de que no pot créixer en extensió.

S'ha de parar l'expansió del sòl urbanitzable i prioritzar les rehabilitacions dels centres urbans.

Cal incentivar el reciclatge i millora del parc edificat en els espais oberts. Cal ser més restrictiu amb les noves construccions i impulsar el reciclatge i millora del parc existent, sovint infrautilitzat.

Cal una nova llei d'Hisendes Locals a Catalunya. Amb l'urbanisme es fa el finançament local, i l'urbanisme s'ha convertit en un tema d'alt voltatge. Cal evitar les situacions que podrien provocar escenaris d'especulació sobre terrenys inicialment no urbanitzables, els quals passen a urbanitzables produint casos d'especulació urbanística.

Cal repensar el finançament local amb iniciatives que creïn valor afegit al municipi sense perjudicar el paisatge i evitant l'especulació. Per exemple, reactivant els centres històrics i les zones ja urbanitzades, les quals podrien allotjar nous equipaments: culturals, esportius o fins i tot industrials.

Rehabilitació davant expansió. Fomentar el reciclatge de la ciutat construïda (sòl urbà) per davant de l'extensió. Reciclar l'existent. Prioritzar la rehabilitació d'edificis i de l'espai públic a escala de projecte urbà. Fent èmfasi en els nuclis urbans, edificis patrimonials i els teixits industrials obsolets, i en la responsabilitat dels propietaris.

Potenciació dels nuclis històrics. En els municipis, s'han de potenciar la rehabilitació i reutilització de barris existents i de nuclis històrics en mal estat abans d'ocupar altres zones i malmetre el paisatge. Abans d'iniciar urbanitzacions en terrenys rurals, que dignifiquen el paisatge, cal actuar en els centres històrics on, massa sovint, hi ha edificis en estat ruïnós que es podrien rehabilitar per a nous habitatges.

És urgent la desprogramació de sòl urbà. És conegut que a Catalunya, en les darreres dècades s'ha transformat el sòl i s'ha perdut sòl agrari i molt s'ha passat a sòl urbanitzable, amb la tendència, des dels anys 90 a anar-se expandint. Quant als terrenys urbanitzables és molt millor rehabilitar els centres i parar aquesta tendència d'expansió.

Urbanisme social de mercat. Com fer la planificació territorial si no es pot créixer indefinidament perquè el territori té límits? La planificació urbanística i territorial no tot s'ha de basar en el lliure mercat, ni valorar sols en termes monetaris, sinó que s'ha de fer una valoració en termes generals. Si es vol fer una bona planificació urbanística s'ha de tenir una bona economia planificada.

S'han de millorar els criteris per concebre i gestionar els pobles i les ciutats.

Urbanisme integral i integrador. L'Estat ha de vetllar per fer desplegar les tècniques urbanístiques més innovadores que permetin projectar les ciutats, els pobles i els entorns rurals sota els principis del desenvolupament sostenible, cultural i social i integral.

La planificació urbanística i territorial haurà d'incorporar noves tècniques de projecció Integrada sota principis de desenvolupament urbanístic sostenible ambientalment, amb economies baixes en carboni, promovent la cohesió social i cultural i els patrimonis naturals i arquitectònics associats als territoris. Haurà de respondre en tot moment als principis de transparència i participació ciutadana efectiva i caldran majories qualificades per incrementar els sostres previstos al planejament urbanístic vigent.

La previsió d'infraestructures de transport de persones, mercaderies, energies i veu i dades estarà sotmesa a la intervenció estatal i local amb concurrència equivalent de Competències que, en cas de contradicció, se sotmetran a referèndum general. Les companyies de serveis hauran de suportar els costos de pobresa energètica, hídrica i de fractura digital en les seves corresponents responsabilitats socials sense que les

puguin repercutir en els costos ni en tercers.

Paper fonamental de les comissions d'Urbanisme. Els actuals PAUM pretenen regular això però poden ser un problema si, en realitat camuflen la liberalització de la Llei d'Urbanisme. Les tramitacions d'acord amb aquests procediments són molt lentes i carregoses i es volen fer més àgils però poden ser un perill perquè si no hi ha la necessària transparència poden amagar-se decisions no desitjades.

Tota la cadena administrativa a Internet. En l'actualitat la publicació oberta de tot en els processos urbanístics, fins i tot les al·legacions, sobretot per internet, té molta més garantia que abans. Són processos molt més transparents, ja que qualsevol ciutadà pot estar-ne al corrent.

Reformular els instruments de planejament general dels municipis. Cal transformar-los en un document més estratègic i que es pugui tramitar en un termini d'entre dos i tres anys. S'ha de

configurar un nou planejament operatiu més ràpid de tramitar i més flexible per adaptar-se a necessitats canviants i evitar les contínues modificacions puntuals de planejament general.

Planificació integradora. Apostar per una planificació concurrent, en la qual als objectius socioeconòmics tradicionals s'incorporen objectius socioambientals, energètics i conservacionistes. Planificar el territori en tres dimensions, tenint en compte no només el sòl, sinó també el subsòl i el vol.

Capacitar la intervenció pública. Obligar a la reinversió dels aprofitaments originats per actuacions urbanístiques.

Observatori urbà. Crear un organisme (observatori urbà) que estudiï la viabilitat de les actuacions.

Integració d'informació de base. Cal arribar a la molt esperada integració de les bases urbanístiques cadastrals, cartogràfiques i del registre de la propietat.

Participació. Enfortir els processos de participació ciutadana, de transparència i de corresponsabilització amb la ciutadania durant la tramitació i execució dels plans d'estructura i els plans operatius. Garantint un debat públic entre els diversos agents territorials en la programació de nou sòl, tal com es fa a França (Commission Nationale du Debat Public).

Ha de ser possible que tothom intervingui en la redacció de les lleis. Els actors socials han d'intervenir-hi, perquè respecte als espais protegits, l'estat compra i la gent els fa servir però si un particular hi té una propietat privada en el seu perímetre no pot tallar llenya segons de quina manera perquè l'estat no li permet perquè ho té regulat i pot haver-hi clares contraposicions d'interessos.

La Natura primer. Les ciutats han de ser nodes petits i la resta ha de tenir activitat ecològica. La idea d'ecosistema hi ha d'aparèixer. S'han de fer quantificacions amb valors intrínsecs de la natura.

Reducció del sòl programat actual. Clarificar els mecanismes i les condicions de partida per poder desclassificar sòl urbanitzable

S'ha de garantir l'eficiència del territori mitjançant formes de governança supramunicipal

El problema del nombre de municipis 948. Catalunya és un dels països europeus on la superfície mitjana dels municipis és més petita. Almenys en els sistemes urbans complexos, cal que el planejament urbanístic general sigui plurimunicipal. Els espais oberts o els grans polígons per a l'activitat econòmica s'han de planificar entre diversos municipis.

Canvis d'escala. Afavorir la gestió plurimunicipal per capacitar el sector públic, a través d'un òrgan de la Generalitat (Incasòl) o de consorcis.

Autonomia per fer què? El principi d'autonomia municipal s'ha utilitzat malament perquè, per molts ajuntaments, amb l'urbanisme es fa la finançament local, i l'urbanisme i s'ha convertit en un tema d'alt voltatge. Tant pot ser dolent el municipalisme extrem com el contrari. Hi ha d'haver un control entre un poder i l'altra. Cada vegada és més interessant treballar en economia d'escala, a nivell sobre i trans municipal, tant en transport com en infraestructures, etc.

Municipis més grans o comarques. La supramunicipalitat és molt necessària i cal establir i potenciar instruments de planificació supramunicipal. Espais oberts, mobilitat, infraestructures, paisatge, serveis, subsòl, domini de conca, i litoral, com a primer llistat de matèries que es considera que cal tractar i planificar supramunicipalment o que defineixen un àmbit de planificació supramunicipal.

Informació de Base. Planificar sense informació de base territorial condueix a moltes de les situacions problemàtiques actuals. Cal basar-se en una precisa base topogràfica 1:1000 actualitzada, una base geològica i geotècnica a escala 1:5000 dels àmbits urbans a planificar, un coneixement hidrogeològic del subsòl escala 1:25000, un base de riscos geològics específica i una base de sòls del territori per conèixer el cost eco-ambiental que comporten les decisions a prendre.

CRITERIS I BASES MÉS ANALÍTIQUES PER LA PLANIFICACIÓ i GESTIÓ.

- Cal la integració de les bases 1:1000 topogràfiques, cadastrals, i urbanístiques.
- Integració de les xarxes de servei i el seu coneixement.
- Cal una base geològica urbana e:1:1000.
- Cal un coneixement hidrogeològic e:1:5000.
- Cal una Base de Sòls del territori per conèixer el cost eco-ambiental de les decisions a prendre.

Cal repensar el Mapa Municipal de Catalunya. Les actuals funcions municipals, amb tota la complexitat i magnitud escalar que el segle XXI demana, hauran de ser encomanades a no pas més d'un parell de centenars d'entitats d'una altra dimensió espacial i demogràfica. Això redundarà en benefici de tothom, perquè permetrà una gestió territorial proporcionada a les demandes modernes, tant en termes d'ingressos municipals, com de necessitats d'espai per als equipaments d'avui, siguin assistencials, educatius, socials, ambientals, industrials o logístics. Cadascú que se senti d'on vulgui, però desacoblant el concepte de vila, poble o ciutat del de terme municipal.

Cal repensar el Mapa Municipal de Catalunya. Tenim 947 Municipis més 65 EMD (Entitats Municipals Descentralitzades), per tant 1012 ens locals. Amb competències i pressupost propi, 500 dels 947 amb menys de 1000 hab, i representen el 3% població Catalunya i més del 50% territori.